

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

22 AVRIL 1953.

22 APRIL 1953.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 203 du Code d'instruction criminelle, en vue de permettre l'appel incident en matière pénale.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 203 van het Wetboek van Strafvordering, ten einde tegenberoep in strafzaken mogelijk te maken.

DEVELOPPEMENTS

TOELICHTING

MESDAMES, MESSIEURS.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

En matière civile et commerciale, l'appel interjeté par une des parties profite à toutes les autres. Celles-ci sont en droit, par voie de simples conclusions, sans avoir fait elles-mêmes préalablement aucun acte d'appel, de demander à l'audience de la juridiction d'appel, la réformation du jugement *a quo*.

En matière pénale, au contraire, l'article 203 du Code d'instruction criminelle et l'article 205 fixent des délais de 10 ou 15 jours à dater de la prononciation du jugement. Ces délais étant expirés, les parties qui n'ont pas fait appel sont déchues de tout droit de faire appel, même si les parties adverses ont fait appel en ce qui les concerne.

Les recours ouverts par ces dispositions aux différentes parties énumérées à l'article 202 du Code d'instruction criminelle sont donc essentiellement personnels et indépendants.

Il est vrai que l'appel interjeté par le Ministère public défère le litige en son entier à la juridiction supérieure, mais sous l'angle pénal seulement. Cet appel est sans effet au point de vue des intérêts civils.

Il apparaît donc que si le Ministère public est seul appelant, la partie civile ne peut bénéficier de l'appel.

Si le prévenu est seul appelant, la situation du prévenu ne peut pas être aggravée sur son appel.

Nous pourrions encore donner une analyse détaillée des conséquences des appels faits par certaines parties seulement. On en trouvera une analyse extrêmement précise dans l'article publié par M. Jean Eeckhout dans le n° 3.972 du 8 mars 1953 du *Journal des Tribunaux*.

M. Eeckhout énumère les conséquences graves des règles rigides de la forclusion en matière d'appel pénal.

In burgerlijke en handelszaken, komt hoger beroep, ingesteld door een van de partijen, aan al de andere ten goede. Deze hebben het recht, door middel van eenvoudige conclusie en zonder vooraf zelf enige handeling van hoger beroep te hebben verricht, ter terechtzitting van het appel-gerecht de herziening van het vonnis *a quo* te eisen.

In strafzaken, daarentegen, worden door de artikelen 203 en 205 van het Wetboek van strafvordering termijnen van 10 of 15 dagen, te rekenen van de uitspraak van het vonnis, gesteld. Na het verstrijken van die termijnen, worden de partijen die geen hoger beroep hebben ingesteld, vervallen verklaard van ieder recht van hoger beroep, zelfs indien de tegenpartijen, wat hen betreft, hoger beroep hebben ingesteld.

Het hoger beroep, dat krachtens die bepalingen openstaat voor de verschillende in artikel 202 van het Wetboek van strafvordering opgenoemde partijen, is dus volstrekt persoonlijk en zelfstandig.

Weliswaar wordt het geding in zijn geheel ingevolge het hoger beroep ingesteld door het Openbaar Ministerie, verwezen naar de hogere rechtsmacht, doch alleen in strafrechtelijk opzicht. Dit hoger beroep heeft geen uitwerking wat de burgerlijke belangen betreft.

Ingeval het Openbaar Ministerie alleen hoger beroep instelt, blijkt het dus dat de burgerlijke partij hiervan niet kan genieten.

Indien alleen de verdachte hoger beroep instelt, mag zijn toestand hierdoor niet verergerd worden.

Wij zouden nog verder de gevolgen van het hoger beroep, dat door sommige partijen alleen wordt ingesteld, omstandig kunnen ontleden. Een uiterst nauwkeurige ontleding er van vindt men in de bijdrage van de heer Jean Eeckhout onder n° 3.972 van 8 Maart 1953 in het « *Journal des Tribunaux* ».

De heer Eeckhout noemt de erge gevolgen op van de strakke regels van het verval inzake hoger beroep in strafzaken.

Un travail considérable est imposé au Ministère public qui doit surveiller chaque jour si des jugements rendus en premier ressort n'ont pas été frappés d'appel par les prévenus, les parties civilement responsables, ou les parties civiles, et examiner en conséquence, s'il n'y a pas lieu de suivre, en interjetant appel de son côté, même s'il n'avait pas l'intention de faire appel, dans le cas où les autres parties n'auraient pas pris d'initiative.

Quant aux particuliers, les règles de forclusion actuelles leur font courir des risques considérables.

Une partie disposée à acquiescer au jugement intervenu, mais qui désire faire appel si l'une des parties adverses le fait de son côté, se trouve forcée d'aller vérifier au greffe si, sans l'avertir, une autre partie n'a pas pris l'initiative d'un appel, qui, s'il était isolé, pourrait profiter à l'appelant et non point à la partie qui était disposée à acquiescer.

Les appels peuvent même être faits le dernier jour et à la dernière minute, en sorte que les parties devraient se tenir en permanence au greffe ou s'y rendre toutes à la dernière minute pour examiner si l'une d'entre elles n'a pas agi sans informer l'adversaire.

Quand une des parties s'est laissé surprendre, il se produit parfois des contradictions entre d'une part la décision intervenant en appel, avec des effets limités par l'acte d'appel lui-même, et d'autre part, la décision qui avait été prise en première instance.

En droit français, il fut décidé par la loi du 22 avril 1945, que, en cas d'appel d'une des parties pendant le délai ordinaire, un délai extraordinaire de 5 jours est accordé à toutes les autres parties pour faire appel à leur tour.

Déjà en droit belge, ce délai supplémentaire existe, au profit du Ministère public d'appel.

Mais la solution française ne met pas fin à la nécessité pour le Parquet et pour les particuliers de faire les investigations ci-dessus décrites au greffe de la juridiction de première instance, ni à la nécessité de faire un acte d'appel qui en réalité est inutile lorsqu'il se produit après un autre.

La bonne solution est de permettre à tous les particuliers de faire appel incident par voie de simples conclusions même verbales comme il se doit en matière pénale, devant le Juge d'appel.

Quant au Ministère public, comme il convient que les prévenus soient informés de ses intentions avant le jour de l'audience d'appel, il suffirait qu'il notifie son appel incident dans la citation à comparaître devant la juridiction d'appel.

Nous croyons donc devoir proposer la modification à l'article 203 du Code d'instruction criminelle qui est libellée par M. Jean Eeckhout dans l'article dont il fut question ci-dessus, sauf que nous ne donnons pas au Ministère public le droit de faire appel incident en tout état de cause, mais seulement jusqu'au moment où il notifie la citation à comparaître devant le Juge d'appel.

Afin d'unifier les délais, et de ne pas réduire le délai de 15 jours qui est accordé au Ministère public d'appel par la loi du 1^{er} mai 1849, article 8 remplaçant l'article 205 du Code d'instruction criminelle, nous croyons qu'il est opportun de porter à 15 jours le délai accordé à toutes les parties pour faire appel. Nous proposons donc de modifier en ce sens l'article 203 du Code d'instruction criminelle. Il n'y aura plus de raison de donner un délai extra-

Een aanzienlijk werk wordt daardoor opgelegd aan het Openbaar Ministerie, hetwelk dagelijks moet nagaan of geen hoger beroep tegen in eerste aanleg gewezen vonnissen werd ingesteld door de verdachten, de burgerlijk aansprakelijke partijen of de burgerlijke partijen, en derhalve onderzoeken of er geen aanleiding toe bestaat de zaak te volgen door zijnerzijds hoger beroep in te stellen, zelfs wanneer het niet van zins was hoger beroep in te stellen ingeval de andere partijen geen initiatief mochten genomen hebben.

Wat de partijen betreft, zij lopen aanzienlijke risico's op wegens de thans toegepaste regelen van verval.

Een partij die bereid is in het gewezen vonnis te berusten, doch die wenst hoger beroep in te stellen ingeval een van de tegenpartijen harerzijds zulk rechtsmiddel gebruikt, is gedwongen ter griffie na te gaan of geen andere partij, zonder haar te waarschuwen, niet het initiatief heeft genomen van hoger beroep dat, indien er geen ander is, slechts de eiser in beroep ten goede zou komen en niet de partij, die bereid was in het vonnis te berusten.

Hoger beroep kan zelfs op de laatste dag en tot de laatste minuut toe worden ingesteld, zodat partijen voortdurend op de griffie zouden moeten blijven of er alle op de laatste minuut naartoe gaan om na te gaan of niet een er van gehandeld heeft zonder de tegenpartij te verwittigen.

Wanneer een der partijen zich heeft laten verrassen, is er soms tegenstrijdigheid tussen, enerzijds, de beslissing welke in hoger beroep werd gewezen, met de gevolgen welke beperkt zijn door de akte van hoger beroep zelf, en, anderzijds, de beslissing welke in eerste aanleg werd gewezen.

In het Franse Recht werd bij de wet van 22 April 1945 beslist dat, in geval van hoger beroep van een der partijen binnen de gewone termijn, een buitengewone termijn van 5 dagen toegestaan wordt aan al de andere partijen, om op hun beurt hoger beroep in te stellen.

In het Belgisch recht bestaat deze bijkomende termijn reeds ten voordele van het Openbaar Ministerie van beroep.

Doch de Franse oplossing maakt geen einde aan de noodzakelijkheid voor het Parket en voor de particulieren, de hoger vermelde nasporingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg te doen, noch aan de noodzakelijkheid een akte van hoger beroep te doen welke feitelijk nutteloos is wanneer ze na een andere geschiedt.

De goede oplossing is aan alle particulieren de mogelijkheid te laten om tegenberoep in te stellen door eenvoudige, zelfs mondelinge conclusie, zoals in strafzaken, vóór de rechter in beroep.

Wat het Openbaar Ministerie betreft, daar het betaamt dat de verdachten vóór de dag van de terechtzitting in beroep zouden ingelicht worden omtrent zijn inzichten, zou het volstaan dat het zijn tegenberoep zou betekenen in de dagvaarding om te verschijnen vóór de rechter in beroep.

Wij menen dus de wijziging van artikel 203 van het Wetboek van strafvordering te moeten voorstellen, die door de heer Jean Eeckhout wordt geformuleerd in de hierboven vermelde bijdrage, met dien verstande echter, dat wij aan het Openbaar Ministerie niet het recht toekennen om in elke stand van het geding tegenberoep in te stellen, doch enkel tot op het ogenblik, dat het de dagvaarding betekent om vóór de rechter in beroep te verschijnen.

Om eenheid te brengen in de termijnen, en de termijn van 15 dagen niet te moeten inkrimpen, die aan het Openbaar Ministerie in beroep wordt toegestaan bij de wet van 1 Mei 1849, artikel 8, ter vervanging van artikel 205 van het Wetboek van strafvordering, achten wij het wenselijk de termijn voor het instellen van hoger beroep voor alle partijen op 15 dagen te stellen. Wij stellen derhalve voor artikel 203 van het Wetboek van strafvordering in

ordinaire au Ministère public d'appel, puisque celui-ci pourra toujours au cas où un appel serait interjeté par l'une des parties, faire appel incident dans l'exploit de citation.

die zin te wijzigen. Er zal geen reden meer zijn om aan het Openbaar Ministerie een buitengewone termijn toe te staan, vermits het, wanneer door een van de partijen hoger beroep wordt ingesteld, steeds tegenberoep zal kunnen instellen in het dagvaardingsexploot.

E. CHARPENTIER.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Dans l'article 203 du Code d'instruction criminelle, le délai de 10 jours pour faire appel est remplacé par un délai de 15 jours, tant pour les jugements contradictoires que pour les jugements par défaut.

Art. 2.

A l'article 203 du Code d'instruction criminelle sont ajoutés un 4^{me} et 5^{me} alinéas libellés comme suit :

« Sur appel de l'une des parties, les autres pourront faire incidemment appel, en tout état de cause, quand même elles auraient signifié le jugement sans protestation.

» Toutefois, le Ministère public devra, à peine de déchéance, notifier son appel incident, soit au prévenu, soit à la partie civilement responsable du délit, au plus tard dans l'exploit contenant assignation à comparaître devant la juridiction d'appel. »

21 avril 1953.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

In artikel 203 van het Wetboek van strafvordering wordt de termijn van 10 dagen om hoger beroep in te stellen, vervangen door een termijn van 15 dagen, zowel voor de vonnissen op tegenspraak als voor de vonnissen bij verstek.

Art. 2.

Aan artikel 203 van het Wetboek van strafvordering worden een 4^{de} en een 5^{de} lid toegevoegd, die luiden als volgt :

« Op hoger beroep van een der partijen, kunnen de andere in elke stand van het geding tegenberoep instellen, zelfs indien zij het vonnis zonder verzet hebben betekend.

» Evenwel moet het Openbaar Ministerie, op straffe van verval, zijn tegenberoep betekenen, hetzij aan de verdachte, hetzij aan de voor het wanbedrijf burgerlijk verantwoordelijke partij, uiterlijk in het exploot houdende dagvaarding om te verschijnen vóór de rechter in beroep. »

21 April 1953.

E. CHARPENTIER,
J. PIERS,
C. GENDEBIEN,
A. DE SCHRYVER,
Ph. le HODEY,
A. DE GRYSE.